

I 1 Lemman Polak

Amsterdam, 11 mei 1920 – Auschwitz, 30 september 1942

Adres in februari 1941: Magersfonteinstraat 5 II, Amsterdam

Zoon van Mozes Polak, 1892-1943 en Maria Fransman, 1894 – 1943

< Magersfonteinstraat 5 II,
Amsterdam >

Bewoner(s) in februari 1941

Mozes Polak
1892 – 1943

Maria Polak-
Fransman
1894 – 1943

Lemman Polak
1920 – 1942

Jetje Polak
1927 – 1943

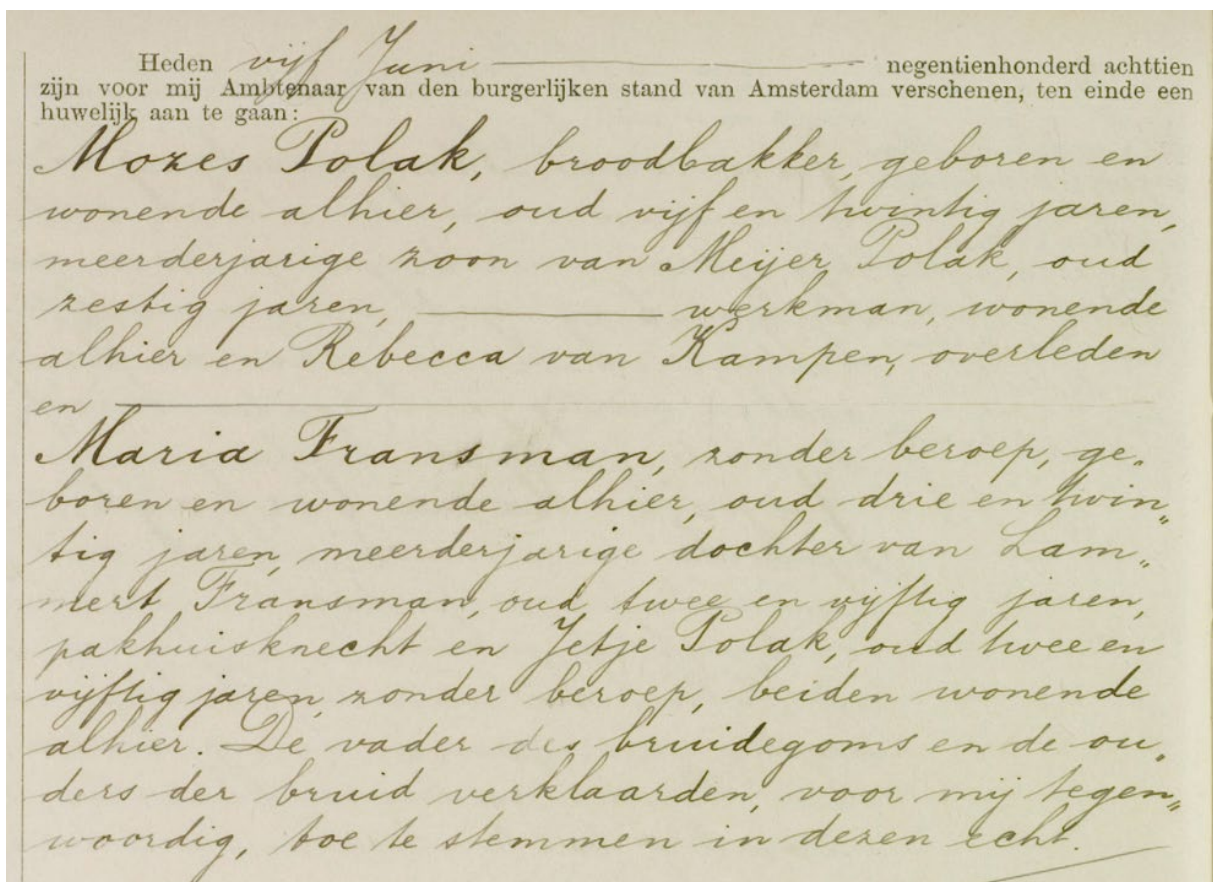

Rebecca Polak
1918 – 1942

II 2 Mozes Polak: geboren 24 juli 1892 in Amsterdam, overleden op 30 november 1943 in Dorohuczka, Polen, 51 jaar oud. Mozes is de zoon van Meijer Polak en Rebecca van Kampen. Hij is broodbakker van beroep. Mozes is getrouwd met Maria Fransman op 5 juni 1918. Ze zouden drie kinderen hebben:

1. Leman
2. Rebecca Polak, 1918 – 1942
3. Jetje Polak, 1927 – 1943

II 3 Maria Fransman, geboren op 2 juli 1894 in Amsterdam. Overleden op 14 mei 1943 in Sobibor, vernietigingskamp in Polen, 48 jaar oud. Maria is de dochter van Lammert Fransman en Jetje Polak.

Trouwakte van Mozes Polak en Maria Fransman

III 4 Meijer Polak is geboren op 8 oktober 1857. Hij is de zoon van Isaac Simon Polak (IV 8) en Sara Hartog Beekman (IV 9). Hij is werkmán (sjouwerman) van beroep. Hij is op 13 augustus 1879 getrouwd met Rebecca van Kampen. Zij zijn de ouders van Mozes Polak.

III 5 Rebecca van Kampen is geboren in 1860. Zij is de dochter van Rachel van Kampen. Rebecca trouwt met Meijer Polak, ze is dan 19 jaar oud en werkster van beroep. Zij zijn de ouders van Mozes Polak.

Op heden *Dertien Augustus* Achttienhonderd ⁰³
 Negen-en-Zeventig, zijn voor ons ondergeteekende Ambtenaar van den Burgerlijken Stand van
 Amsterdam, in het huis der Gemeente, verschenen, ten einde een Huwelijk aan te gaan
 Meijer Polak, sjuwerman, geboren
 en wonende alhier, oud eenentwintig ja-
 ren, minderjarige, Loon van Spaac
 Simon Polak, sjuwerman, en
 Sara Hartog Beckman, wonende
 alhier, ter Wewer-
 Rebecca van Kampen, weester,
 geboren en wonende alhier, oud negen-
 tien jaren, minderjarige, natuurlijke niet
 erfende dochter van Rachel van Kampen,
 overleden, ter andere zijde. En ver-
 klaarden de ouders des Spuidegoms en
 de voogd der Bruid, met namen: Machiel
 Appel, sjuwerman, benevens haar toe-
 spijdes voogd: Benjamin Moses Polak,
 behanger, wonende beiden alhier en allen
 voor ons tegenwoordig toe te stemmen in
 de huwelijkscontracten.

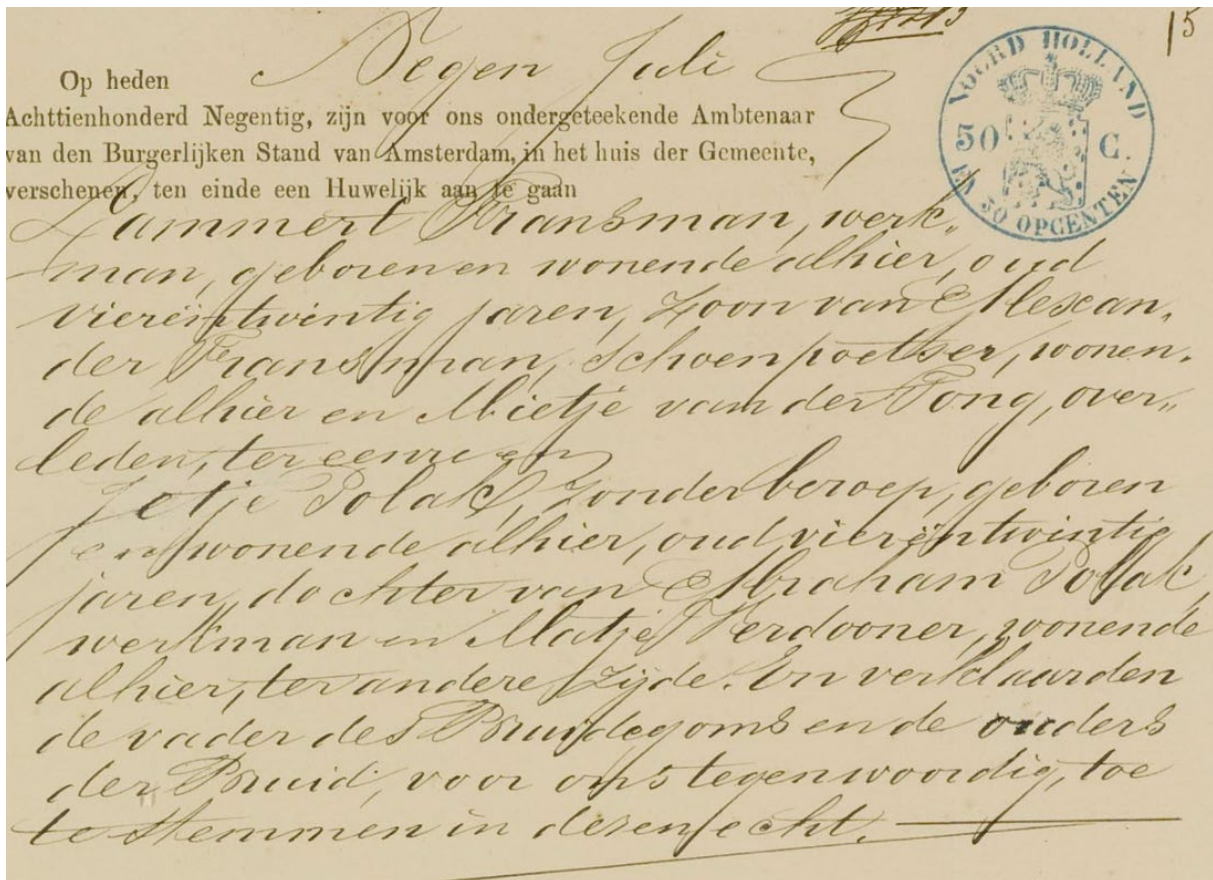
Trouwakte van Meijer Polak en Rebecca van Kampen op 13 augustus 1879

III 6 Lammert Fransman is op 5 mei 1866 geboren in Amsterdam en overleden op 17 augustus 1929 in Amsterdam, 63 jaar oud. Hij is de zoon van Alexander Fransman en Mietje van der Tong. Lammert is pakhuis knecht van beroep. Hij is getrouwd met Jetje Polak op 9 juli 1890 in Amsterdam, toen 24 jaar oud. Ze zouden 10 kinderen hebben gehad:

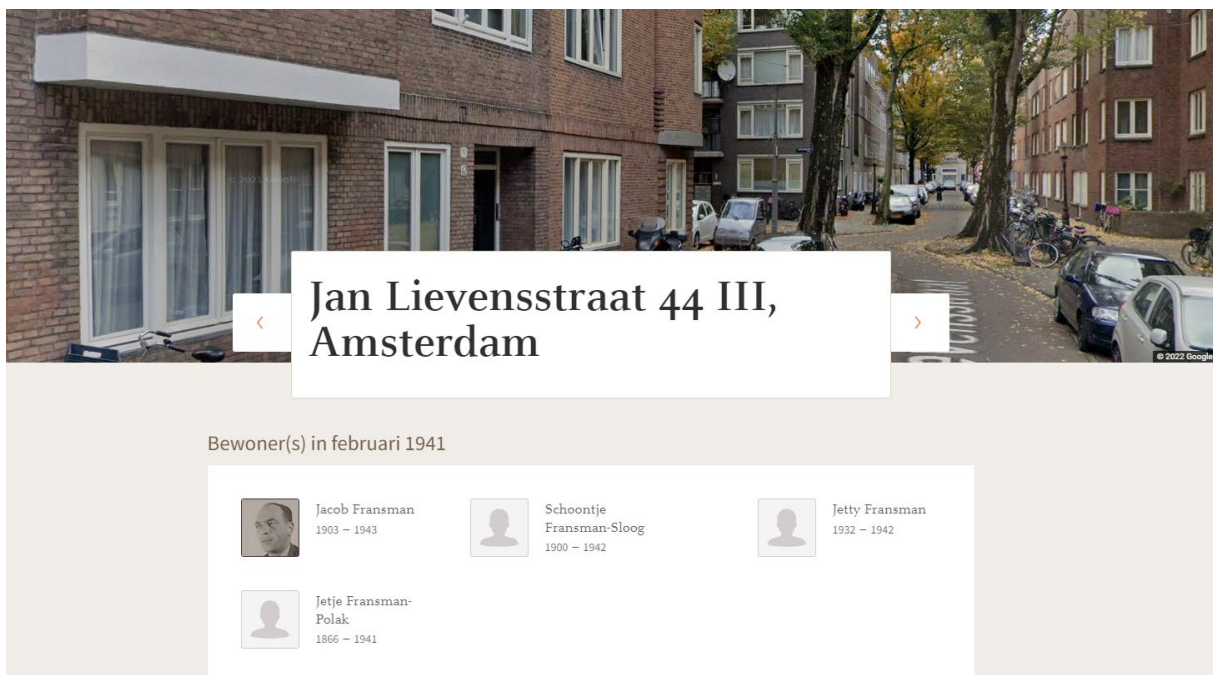
Mietje, 27 juli 1890
 Abraham, 20 dec 1891 (overl 10 feb 1933)
 Alexander, 1893 - 1894
 Maria, 2 juli 1894
 Alexander, 8 oktober 1896
 Jacob, 1898 - 1902
 Joseph, 20 januari 1901
 Jacob, 26 februari 1903
 Joachim, 1905 - 1906
 Sara, 5 augustus 1907

III 7 Jetje Polak is geboren op 26 mei 1866 te Amsterdam en op 1 oktober 1941 overleden in Amsterdam. Ze is op 9 juli 1890 te Amsterdam getrouwd met Lammert Fransman. Zij is

dan 24 jaar oud. Hun adres in februari 1941 is de Jan Lievensstraat 44 III in Amsterdam. Jetje is de dochter van Abraham Polak en Matje Verdooner.

Trouwakte van Lammert en Jetje

Heden *twee Augustus* negentienhonderd twee en twintig
zijn voor mij Ambtenaar van den burgerlijken stand van Amsterdam verschenen, ten einde een
huwelijk aan te gaan:

Joseph Fransman, pakhuisknecht, gebo-
ren en wonende alhier, oud een en twintig
jaren, meerderjarige zoon van Lammert
Fransman, oud zes en vijftig jaren, pak-
huisknecht en Jetje Polak, oud zes en vijf-
tig jaren, - zonder beroep, beiden wonende
alhier en

Hend Fransman, zonder beroep, gebo-
ren en wonende alhier, oud twintig jaren,
minderjarige dochter van Joachim Frans-
man, oud negen en veertig jaren, diamant-
slipper en Sellic Waas, oud negen en veertig
jaren, zonder beroep, beiden wonende alhier.
Beider ouders verklaarden, voor mij tegen-
woordig, toe te stemmen in deren becht.

Trouwakte van Joseph Fransman, zoon van Lammert en Jetje

IV 8 Isaac Simon Polak is rond 1820 geboren in Amsterdam. Hij is de zoon van Simon Meijer Polak (V 16) en Betje Simon Brat (V 17). Hij trouwt op 14 november 1838 (26 Cheshvan 5599) te Amsterdam met Sara Hartog Beekman (IV 9). Zij zijn de ouders van Meijer Polak (III 4) en van Trijntje Polak, die trouwt met Mozes de Wolf.

IV 9 Sara Hartog Beekman is geboren rond 1814 in Amsterdam. Ze was ventster van beroep. Sara is de dochter van Hartog Mozes Beekman (V 18) en Matje David Lap (V 19). Sara trouwt met Isaac Simon Polak. Zij zijn de ouders van Meijer Polak (III 4).

IV 10 onbekend, vader van Rebecca van Kampen

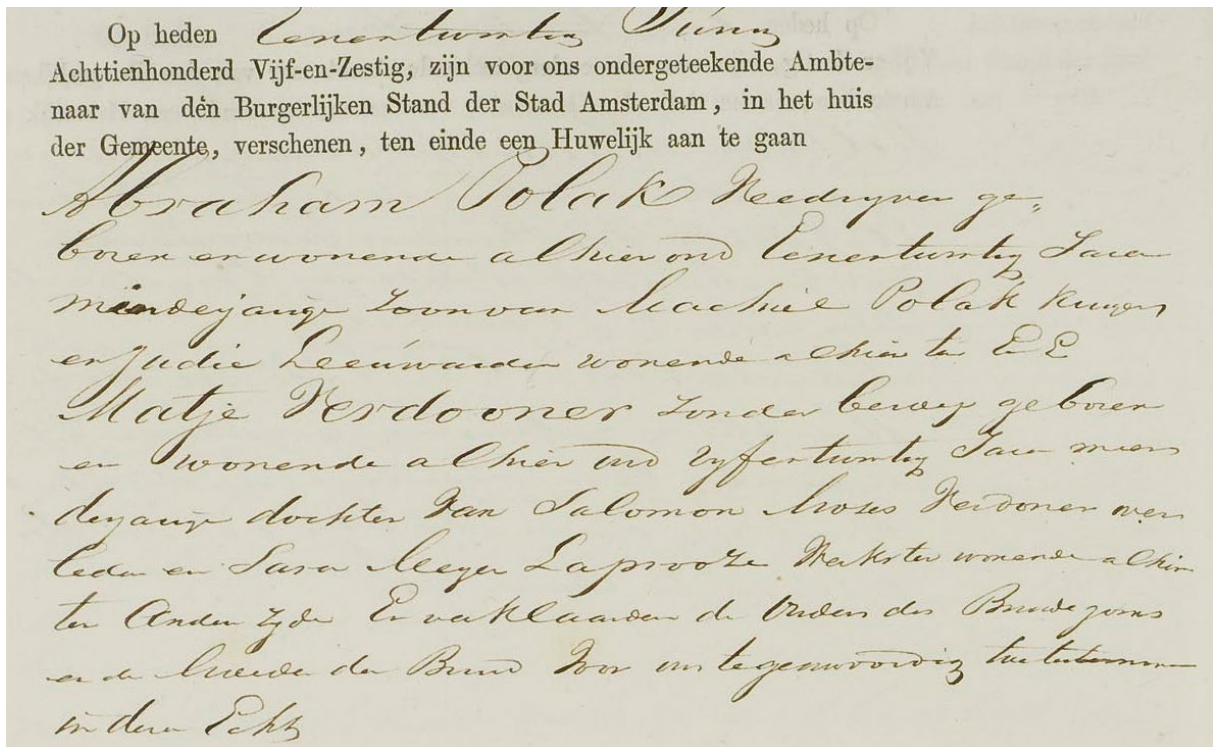
IV 11 Rachel van Kampen is de moeder van Rebecca van Kampen (III 5).

IV 12 Alexander Fransman is geboren op 3 augustus 1842 in Amsterdam. Hij is getrouwd met Aaltje de Wolff. Alexander was sjouwer/schoenpoetser. Zij zijn de ouders van Lammert Fransman.

IV 13 Mietje van der Tong is geboren op 20 februari 1840 in Amsterdam en overleden op 4 januari 1877, 36 jaar oud. Zij is de dochter van Lammert Mozes van der Tong en Rebekje Jacob Bondt. Ze is getrouwd met Alexander Fransman. Zij zijn de ouders van Lammert Fransman.

IV 14 Abraham Polak is in 1845 geboren te Amsterdam. Zijn beroep is dan veedrijver. Hij trouwt op 21 juni 1865, 21 jaar oud, met Matje Verdooner. Abraham is de zoon van Machiel Polak en Judic Leeuwarden.

IV 15 Matje Verdooner is geboren te Amsterdam rond 1840. Zij trouwt, 25 jaar oud, op 21 juni 1865 te Amsterdam met Abraham Polak. Matje is de dochter van Salomon Moses Verdooner en Sara Meijer Laprooze.

Op heden *Conventumty Dinsdag*
Achtthienhonderd Vijf-en-Zestig, zijn voor ons ondergeteekende Ambte-
naar van den Burgerlijken Stand der Stad Amsterdam, in het huis
der Gemeente, verschenen, ten einde een Huwelijk aan te gaan
Abraham Polak *Veedrijver* ge-
booren en wonende alhier oud Conventumty *Sau*
meidejanz *zoon van Machiel Polak* *Kuiper*
en Judic Leeuwarden *wonende alhier te E.E.*
Matje Verdooner *zouder beuay* *geboren*
en wonende alhier oud Conventumty *Sau* *meis*
dejanz *dochter van Salomon Moses Verdooner* *was*
te de en Sara Meijer Laprooze *Wakster* *wonende alhier*
te Anden *zou* *E* *va* *klaanden* *de* *ouders* *des* *Bruidegoms*
en de *Bruide* *de* *Bruide* *voor* *om* *tegenwoordig* *te* *te* *te*
in den *Lebz*

Huwelijksakte van Abraham Polak en Matje Verdooner

V 16 Simon Meijer Polak is geboren rond 1781. Hij was van beroep vleesverkoper (in ieder geval in 1838 en 1844). Afvalverkoper, vleeschhouwer (1855). Hij is getrouwd met Betje Simon Brat. Zij zijn de ouders van Isaac Simon Polak (IV 8).

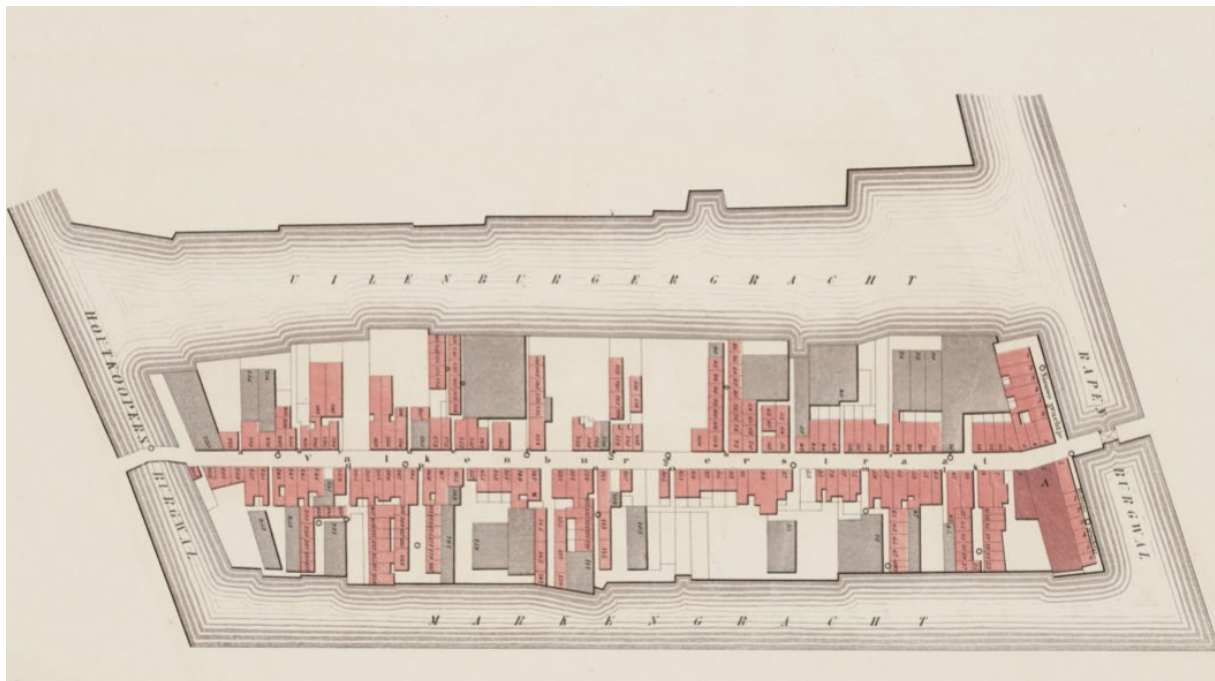
V 17 Betje Simon Brat is geboren rond 1786 in Amsterdam en overleden op 17 oktober 1857 (29 Tishrei 5618), 71 jaar oud. Ze is getrouwd met Simon Meijer Polak (V 16). Zij zijn de ouders van Isaac Simon Polak (IV 8).

Geregistreerde

V 28 Machiel Polak is kruijer van beroep. Hij is geboren in 1808. Hij is getrouwd met Judic Leeuwarden. Ze hebben drie kinderen: Isaac (1842), Abraham (1845) en Leentje (1837). Ze wonen rond de Poort van Marken of de Liefdegang. Dit zijn de sloppen van de Valkenburgerstraat.

De namen van de sloppen van de Valkenburgerstraat

- Wijde gang
- Visschersgang
- Fortuinengang
- Mosterdmolengang
- Koehoudersgang
- Hartjesgang
- Vlielandersgang
- Liefde gang
- Zandgang
- Zonnehofje
- Haringgang
- Steenwerfsgang
- Poort van Marken
- Suikerbakkersgang
- Rode Leeuwengang
- Bleekersgang

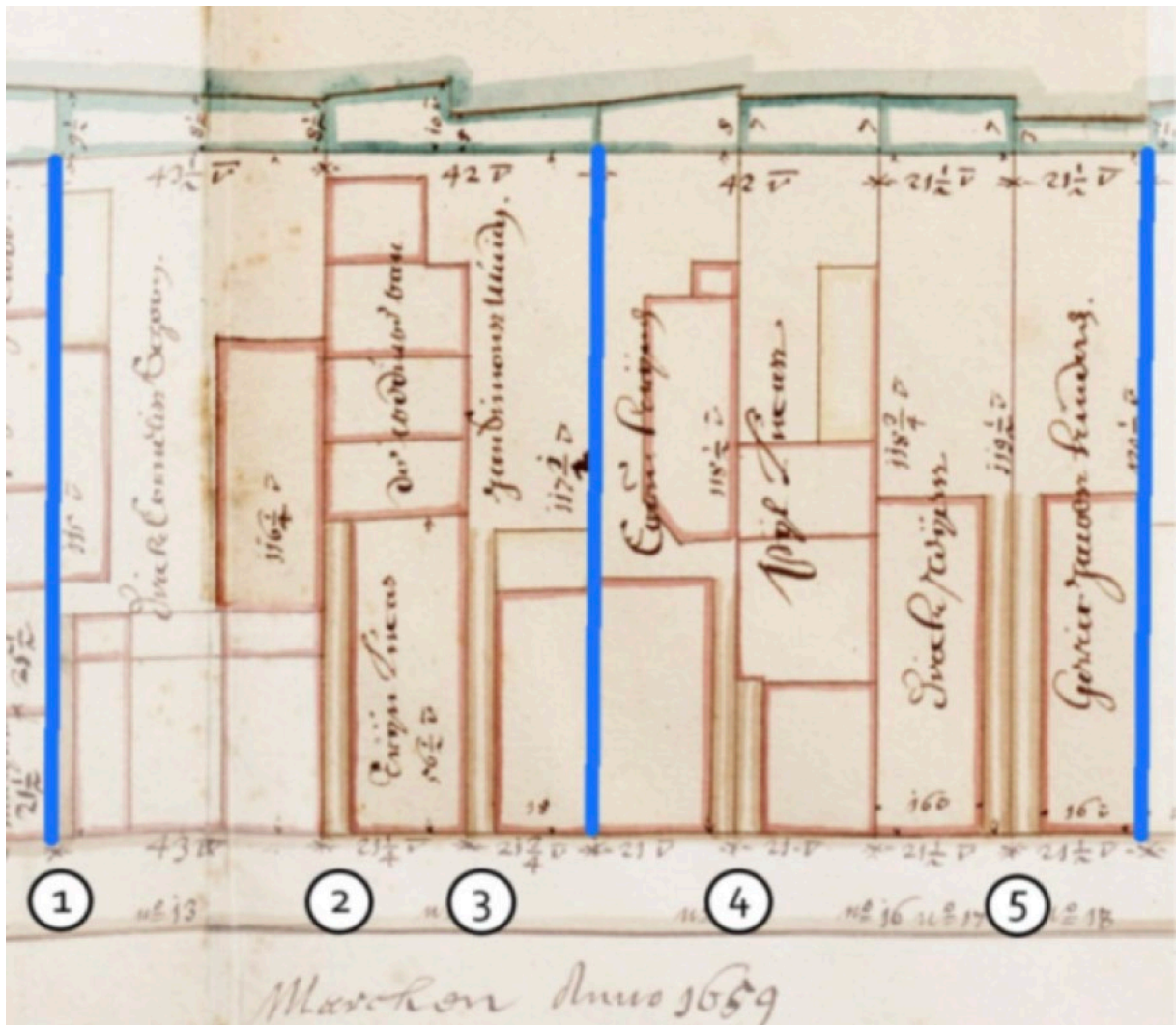
V 29 Judic Leeuwarden is geboren in 1805. Zij is getrouwd met Machiel Polak. Ze wonen in een van de sloppen op het Valkenburgereiland.

Polak	Michael	1818	Imftu	H	S. Israel	Krammer
Suwarden	Judic	1815	"	H	"	Touta
Polak	Isaac	1842	"	l	"	"
"	Abraham	1815	"	l	"	"
"	Leenfr	1837	"	l	"	"

Uit: Stadsarchief Amsterdam, Deel: 505, periode: 1851-1863, 1805, folio pagina 589

Bewoners en eigenaars van gangen en stegen op Marken = Valkenburg

Door de ontsluiting van het notarieel archief komen niet alleen mensen in de bovenlaag van de Amsterdamse bevolking in beeld, ook de arme bewoners van de gangen en steegjes van de Amsterdamse volksbuurten worden zo in kaart gebracht. Zoals de bewoners van de gangen op het Amsterdamse eiland Marken (Valkenburg), waar enkele jaren geleden uitgebreid archeologisch onderzoek is uitgevoerd en een zeventiende-eeuwse sloppenwijk werd opgegraven. Met behulp van HTR kan er nu ook nieuw onderzoek worden gedaan naar de bewoners van deze en andere sloppen in volksbuurten.

De Schiemansgang is nummer 4 op dit kaartje en de Liefdegang nummer 5. Bron: Monumenten en Archeologie

Valkenburgerstraat in 1926

V 30 Salomon Moses Verdooner is geboren op 21 mei 1810 in Amsterdam. Hij is een zoon van Mozes Verdooner en Rebecca de Vries. Salomon is van beroep baardscheerder en milicien. Hij is overleden voor september 1852. Salomon is getrouwd met Sara Meijer Laprooze. Zij hebben 6 kinderen: Rebecca, **Matje**, Mozes, Meijer, Meijer en Tobias.

V 31 Sara Meijer Laprooze is geboren op 9 mei 1816 in Amsterdam. Ze is de dochter van Meijer Laprooze en Matje Gazan. Haar geloof is Nederlands-Israëlitisch. Van beroep is ze werkster, schoonmaakster. Ze trouwt met Salomon Verdooner en krijgt 6 kinderen.

VI 52 Mozes Aron van der Tong is geboren rond 1795. Hij is getrouwd met Leentje Mendels. Zij zijn de ouders van Lammert Mozes van der Tong

VI 53 Leentje Mendels is geboren rond 1795. Zij is getrouwd met Mozes Aron van der Tong. Zij zijn de ouders van Lammert Mozes van der Tong

VI 54 Jacob Hartog Bondt is geboren rond 1791. Hij is van beroep baardscheerder. Hij is getrouwd met Judith Abraham de Jong. Zij zijn de ouders van Beletje Jacob Bondt.

Marriage record for Jacob Hartog Bondt and Judith de Jong: Date: 21 Feb 1813; Place: Amsterdam, Noord-Holland, Netherlands

Groom's info: Age: 27 (b. abt 1786); Birthplace: Amsterdam; Occupation: Koopman; Father: Hartog Matthijs Bondt; Father's occupation: Koopman; Mother: Betje Hartog

Bride's info: Age: 21 (b. abt 1792); Birthplace: Amsterdam; **Father: Abraham Jacob de Jong**; Father's occupation: kantoorbediende; **Mother: Esperance Cohen** ^[1]

VI 55 Judith Abraham de Jong is geboren rond 1791. Zij is getrouwd met Jacob Hartog Bondt. Zij zijn de ouders van Beletje Jacob Bondt.

VI 60 Mozes Isaac Verdooner is geboren rond 1775 in Amsterdam en overleden op 29 december 1845 in Amsterdam. Hij is een zoon van Isaac Verdoner en Reijna Snijder. Mozes is van beroep bediende, baardscheerder. Mozes trouwt rond 1804 met Rebecca de Vries. Zij krijgen 6 kinderen: **Salomon**, Femmetje, Robias, Reijne, Hartog en Jacob.

VI 61 Rebecca de Vries is rond 1783 geboren in Amsterdam en rond 1826 overleden in Amsterdam. Zij is een dochter van Salomon de Vries en Vrouwtje Levie. Rebecca trouwt met Mozes Verdooner; zij krijgen 6 kinderen.

VI 62 Meijer Gomperts Laprooze is werkmans van beroep. Hij is geboren rond 1778 en overleden op 6 februari 1838 in Amsterdam. Hij is getrouwd met Matje Gazan. Zij zijn de ouders van **Sara Laprooze** en Gomper Meijer Laprooze.

VI 63 Matje Levie Gazan is geboren rond 1785 en overleden op 20 september 1849 in Amsterdam. Ze is de dochter van Levie Eliazer Gazan (VII 126) en Trijntje Gumpel (VII 127). Ze is begraven op Zeeburg. Ze is getrouwd met Meijer Laprooze. Zij zijn de ouders van Sara Laprooze.

VII 108 Abraham Jacob de Jong

Getrouwd 1776. Wonende in de Houtstraat met zijn moeder Judith Jacob Diets

Vlooienburg (oorspronkelijk: "Vloonburch") is een voormalig aangelegd eiland in [Amsterdam](#). Het is in navolging van [Uilenburg](#), [Marken](#) en [Rapenburg](#) in het kader van de [tweede uitleg](#) vanaf 1593 in een ondiepte van de [Amstel](#) aangeplempt.^[1] Tegenwoordig is de [Stopera](#) het enige gebouw op Vlooienburg.

Vlooienburg, soms ook aangeduid als Vlooyenburg, had de vorm van een [rechthoek](#). Het werd aan de zuidkant omringd door de Binnen-Amstel, aan de westkant door de [Zwanenburgwal](#) (die toen ook wel Verversgracht genoemd werd), aan de noordkant door de [Houtgracht](#) (of de Joden Houttuinen) en aan de oostkant door de [Leproengracht](#) (of Huiszittengracht). Aan die laatste gracht lag ook de Stroommarkt en werd turf uitgedeeld aan de armen. Op het eiland lagen van oost naar west de Lange Houtstraat en de Zwanenburgstraat. Dwars daarop, van noord naar zuid, lag de Korte Houtstraat.^[2]

Over de vroege geschiedenis van Vlooienburg is niet veel bekend, want er zijn geen uitgiftekaarten bewaard gebleven. De eerste verkoop van een huis dateert van 1608.^[3] Dat betekent dat de uitgifte van *ledige erven* daarvoor moet hebben plaatsgevonden; sommige auteurs vermoeden al in 1602, anderen veronderstellen dat het aanplempen begon in dat jaar. Met het uitzicht op een [Twaalfjarig Bestand](#) nam de investeringslust toe, evenals op de iets oudere, noordelijker gelegen Houtgracht, Uilenburg en Rapenburg. In de periode 1608-1625 zijn 1610 en 1611 absolute topjaren. Vlooienburg was een aantrekkelijk deel van de stad voor de aankoop van een huis, alhoewel de kaden van Vlooienburg, de Hout- en Leproengracht bestemd waren als opslagplaats voor hout. (In 1610 werd namelijk alle houtopslag in het stadscentrum verboden.) Burgemeester [Cornelis Pietersz. Hoof](#)t verzette zich tegen de politiek van het stadsbestuur, omdat alle houthandelaren waren gedwongen zich te verplaatsen en op

kosten werden gejaagd, vanwege de inmiddels toegeslagen [speculatie](#). Een van de belangrijkste investeerders (of speculanten) was [Syvert P. Sem](#).^[4]

Een van de eigenaren van de houttuinen op en rond Vlooienburg was de stadsbouwmeester [Hendrick de Keyser](#).^[5]

Circa 1626 zijn houtwallen aan de Amstel nog eens verbreed. Rond 1657 vond langs de Amstel een opwaardering van het gebied plaats^[6] toen daar in 1661 een aantal opvallende huizen verschenen.

Het meest markante gebouw op Vlooienburg was lange tijd het Gereformeerde Diaconieweeshuis, gebouwd in 1657, nadat enkele jaren de [pest](#) had gewoed en er uitzonderlijk veel wezen in Amsterdam waren. Het gebouw werd in 1888 afgebroken en vervangen door nieuwbouw in 1889.^[7] Naast het Gereformeerde Diaconieweeshuis kende het eiland in 1870 nog een tweetal weeshuizen, waaronder het joodse jongensweeshuis Megadle Jethomiem. De pupillen werden op 10 februari of op 5 maart 1943^[8] weggevoerd en na aankomst in [Sobibor](#) vermoord). Aan weerszijden van de Korte Houtstraat stond een [diamantslijperij](#).

In 1882 werden de Leprozen- en de Houtgracht gedempt, waardoor Vlooienburg niet langer een eiland was. Op de ontstane ruimte werd het [Waterlooplein](#) ingericht.

Vlooienburg maakte vanaf 1619 deel uit van de [Amsterdamse Jodenbuurt](#) en is na de oorlog vanwege bouwvalligheid en plannen voor een stadssnelweg en een metrolijn grotendeels gesloopt. De gebouwen die er nog stonden werden afgebroken voor de bouw van de Stopera.

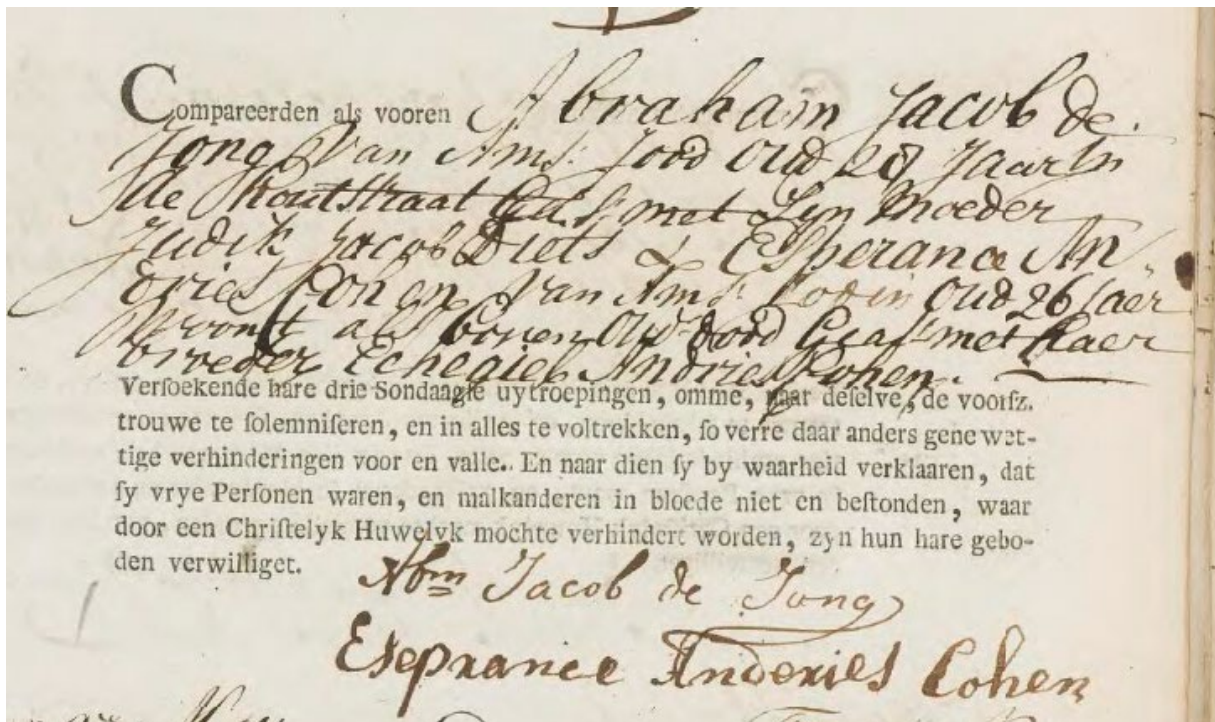
Op de plek waar nu de Stopera staat, bevond zich ooit een complete woonwijk met een paar duizend inwoners. Eeuwenlang stonden hier woonhuizen, winkels, scholen en cafés.

Kaart van het Waterlooplein uit 1625 toen het nog Vlooienburg heette. Rechtsonder de Breesstraat. Tweede huis van rechts het huis van Rembrandt van Rijn, schuin links de Lazarus Steeg. Op de plek waar tegenwoordig de Mozes en Aäronkerk staat, het huis van Baruch de Espinosa.

VII 109 Esperance Andries Cohen

Dochter van Ezechiël Andries Cohen

Trouwakte van Abraham de Jong en Esperance Cohen, 3 mei 1776

Lange Houtstraat (uit: Joods Amsterdam) in 1922

VII 120 Isaac Marcus Verdoner is geboren rond 1739 en overleden rond 1819 in Amsterdam. Hij is een zoon van Marcus Verdoner en Gana Isaac. Hij is getrouwd met Reijna Snijder. Zij hebben vier kinderen: Meijer, Machiel, **Mozes** en Marianne.

VII 121 Reijna Snijder is geboren rond 1738 en overleden rond 1815 in Amsterdam. Zij is een dochter van Hartog Schochet en Maria Polak. Reijna is getrouwd met Isaac Verdoner. Zij hebben vier kinderen.

VII 122 Salomon Tobias de Vries is geboren in 1751 in Amsterdam. Hij is de zoon van Tobias Jacob de Vries en Eva Joseph Preger. Salomon is op 3 december 1800 overleden in Amsterdam. Hij is getrouwd met Vrouwtje Levie. Zij zijn de ouders van Rebecca de Vries.

VII 123 Vrouwtje Meijer Levie is geboren in 1753 in Amsterdam en overleden op 6 juni 1799, eveneens in Amsterdam. Zij is de dochter van Meijer Levie (VIII 246) en Abichael Abraham (VIII 247). Ze is getrouwd met Salomon de Vries. Zij zijn de ouders van Rebecca de Vries.

VII 126 Levie Eliazer Gazan is geboren rond 1750 in Amsterdam en overleden op 27 januari 1826 te Amsterdam. Hij is de zoon van Eliazer Chazzan Blog (VIII 252) en Jannetje Chazzan (VIII 253) Levie is getrouwd met Trijntje Gumpel (VII 127). Zij zijn de ouders van Matje Levie Gazan (VI 63)..

VII 127 Trijntje Gumpel is geboren rond 1750 en overleden op 19 oktober 1820 in Amsterdam.

VIII 217 Judith Jacob Diets is de moeder van Abraham Jacob de Jong (VII 108).

VIII 240 Marcus Israel Verdoner is rond 1712 geboren in Boleslawiec, Wroclaw, Polen. Hij is rond 1738 te Amsterdam getrouwd met Ganna Isaac. Zij krijgen drie kinderen: **Isaac**, Jacob Meijer en Israel.

VIII 241 Ganna Isaac is in 1711 geboren in Hanau, Hessen, Duitsland. Zij is getrouwd met Marcus Verdoner. Zij zijn de ouders van Isaac Verdoner.

VIII 242 Hartog Schochet is getrouwd met Maria Polak. Zij zijn de ouders van Reijna Snijder.

VIII 243 Maria Mozes Polak is getrouwd met Hartog Schochet. Zij zijn de ouders van Reijna Snijder.

VIII 244 Tobias Jacob de Vries leefde van 1724 tot 1755. Geboren in Amsterdam. Hij is de zoon van Jacob Salomon de Vries en Sara. Hij is getrouwd met Eva Joseph Preger. Zij zijn de ouders van Salomon Tobias de Vries.

VIII 245 Eva Joseph Preger leefde van 1724 tot 1794. Zij is getrouwd met Tobias Jacob de Vries. Zij zijn de ouders van Salomon Tobias de Vries..

VIII 246 Meijer Levie is getrouwd met Abichael Abraham (VIII 247). Zij zijn de ouders van Vrouwtje Meijer Levie (VII 123).

VIII 247 Abichael Abraham is getrouwd met Meijer Levie. Zij zijn de ouders van Vrouwtje Meijer Levie (VII 123).

IX 488 Jacob Salomon de Vries is geboren rond 1690 in Emden, Duitsland. Hij overlijdt in Amsterdam in 1775. Hij is getrouwd met Sara. Zij zijn de ouders van Tobias Jacob de Vries.

IX 489 Sara is getrouwd met Jacob Salomon de Vries. Zij zijn de ouders van Tobias Jacob de Vries.